

THEMA 1: JIJ

LES 3: SAMEN

Vooraf: voor de leiding

De derde les gaat over 'Samen'.

De focus ligt hierin vooral dat de jongeren ontdekken dat ieder mens waardevol is en dat mensen elkaar nodig hebben, omdat niemand het alleen kan.

We willen in deze les met de jongeren stilstaan bij de Bijbeltekst uit 1 Korintiërs waar het gaat over de kerk als lichaam met vele delen. De delen zijn allemaal nodig en nuttig, waaruit voort vloeit dat we elkaar nodig hebben en dat ieders talent en/of functie waardevol is in het geheel.

Ook bij deze les dienen er voorafgaand enkele voorbereidingen getroffen worden:

- Knipblad bij werkvorm 2: Puzzel
 - Bij kleine groep 1x printen en puzzelstukjes uitknippen
 - Bij meerdere groepjes (telkens van +- 5 jongeren): aantal keer printen en uitknippen van de hoeveelheid groepjes
- Bij werkvorm 3: delen van het lichaam
 - Op een groot papier (A3 of nog groter) een lichaam tekenen
- 1 invulversie gespreksvragen bij de Bijbel per jongere (bijlage 1)

Werkvorm 1: Balspel

Doelen

- De jongeren leren elkaar beter kennen
- De leiding leert de jongeren beter kennen en krijgt een zicht op de groepsdynamiek
- De jongeren worden gestimuleerd om in overleg te gaan en samen te werken

Materiaal

- Kleine bal
- stopwatch (op gsm)

Beschrijving activiteit

De jongeren wordt gevraagd om recht te gaan staan en op een redelijke afstand van elkaar een kring te vormen. De trainer heeft de bal en een stopwatch voorhanden.

De bedoeling is dat bal zo snel mogelijk bij iedereen gepasseerd is, maar de jongere die de bal heeft, mag niet gooien naar de persoon links of rechts van hem.

Ze krijgen een kort moment van overleg en dan start de klok.

Deze activiteit kan meerdere keren doorheen de uitvoering ingebouwd worden. Zo krijgen de jongeren de kans om constructief met elkaar samen te werken en hun tijd te verbeteren. Het bereiken van een gezamenlijk doel, het samenwerken, ed. kaderen ook mooi binnen enkele kernthema's van het programma. Start in deze kennismakingsfase met 2 oefenbeurten.

Instructies

- Vraag iedereen om recht te gaan staan en een kring te vormen. Zorg dat er voldoende afstand is tussen alle jongeren
- Vertel dat het de bedoeling is dat de bal zo snel mogelijk bij iedereen geweest is. De trainer gooit naar de eerste persoon en dan start de klok. De laatste persoon gooit de bal naar de trainer en dan wordt de klok stopgezet
- Vertel dat we het wat uitdagend gaan maken: er mag niet gegooid worden naar de persoon die links of rechts naast je staat
- Geef de instructie dat de jongeren voor de start even mogen overleggen
- Laat ook alvast weten dat we deze oefening doorheen de uitvoering wel vaker gaan doen, dus dat ze zeker de kans krijgen om hun tijd nog te verbeteren

Terugkoppeling

- Was het moeilijk of makkelijk om dit voor elkaar te krijgen?
- Wat ging goed? Wat kan er nog beter? Waar liep het mis?
- Zouden jullie de strategie aanpassen? Wat zouden jullie volgende keer anders doen?

Werkvorm 2: Puzzel

Doelen

- De jongeren weten dat ieder mens uniek en waardevol is
- De jongeren ontdekken dat mensen elkaar aanvullen en nodig hebben

Materiaal

- Voor elk groepje:
 - Puzzelstukjes in een doosje, waarbij één stukje ontbreekt om de puzzel compleet te kunnen maken
- Achter de hand:
 - De ontbrekende puzzelstukjes

Beschrijving activiteit

In een grote groep:

Alle jongeren krijgen een puzzelstukje. Zelf houd je één puzzelstukje achter de hand. De groep krijgt twee minuten de tijd om de puzzel compleet te maken.

In kleinere groepjes:

De grote groep wordt verdeeld in kleinere groepjes van ongeveer vijf jongeren. Elk groepje krijgt een doosje met puzzelstukjes, waarbij één stukje ontbreekt. Vertel dat het een wedstrijd is, waarbij het erom gaat welk groepje als eerste de puzzel compleet heeft gemaakt.

Bij beide varianten zullen de jongeren ontdekken dat er een puzzelstukje ontbreekt.

Instructies

- Geef de jongeren het doosje met de puzzelstukjes en vertel dat de puzzel zo snel mogelijk compleet gemaakt moet zijn. Vertel hierbij niet dat er een ontbrekend puzzelstukje is!
- De puzzelstukjes blijven in het doosje tot de stopwatch ingedrukt wordt.
- Reageer met wat humor wanneer jongeren beginnen te mopperen dat er een stukje ontbreekt. Vraag of ze goed gekeken hebben, of ze hem niet kwijt geraakt zijn, help mee zoeken. Keur de puzzel niet goed zolang hij niet compleet is.
- Leg het proces stil wanneer de meeste groepjes of jongeren ontdekt hebben dat er een puzzelstukje ontbreekt.

Terugkoppeling

- Vraag hoe ze het vonden om de puzzel te maken
- Koppel terug wat je aan reacties bij de jongeren hebt gezien. Sommigen reageerden misschien hevig gefrustreerd, boos of verontwaardigd. Anderen misschien teleurgesteld.
- Vraag of ze de puzzel graag af willen maken. Laat de ontbrekende stukjes zien. Vraag welk groepje het ontbrekende stukje alsnog graag wil hebben (meestal zijn er wel een paar die dit willen en alsnog strijden voor winst).
- Vraag of ze de puzzel met zoveel enthousiasme zouden hebben gemaakt, als ze vooraf hadden geweten dat hij niet compleet was
- Licht toe dat het een onbevredigend gevoel geeft om een puzzel niet af te kunnen maken. De grootste lol van het maken van een puzzel, zit in het leggen van het allerlaatste stukje. Dan is hij af en kun je tevreden naar het resultaat kijken. Niemand koopt ook een puzzel waar een stukje aan ontbreekt. Een incomplete puzzel is niets meer waard.

Vertel:

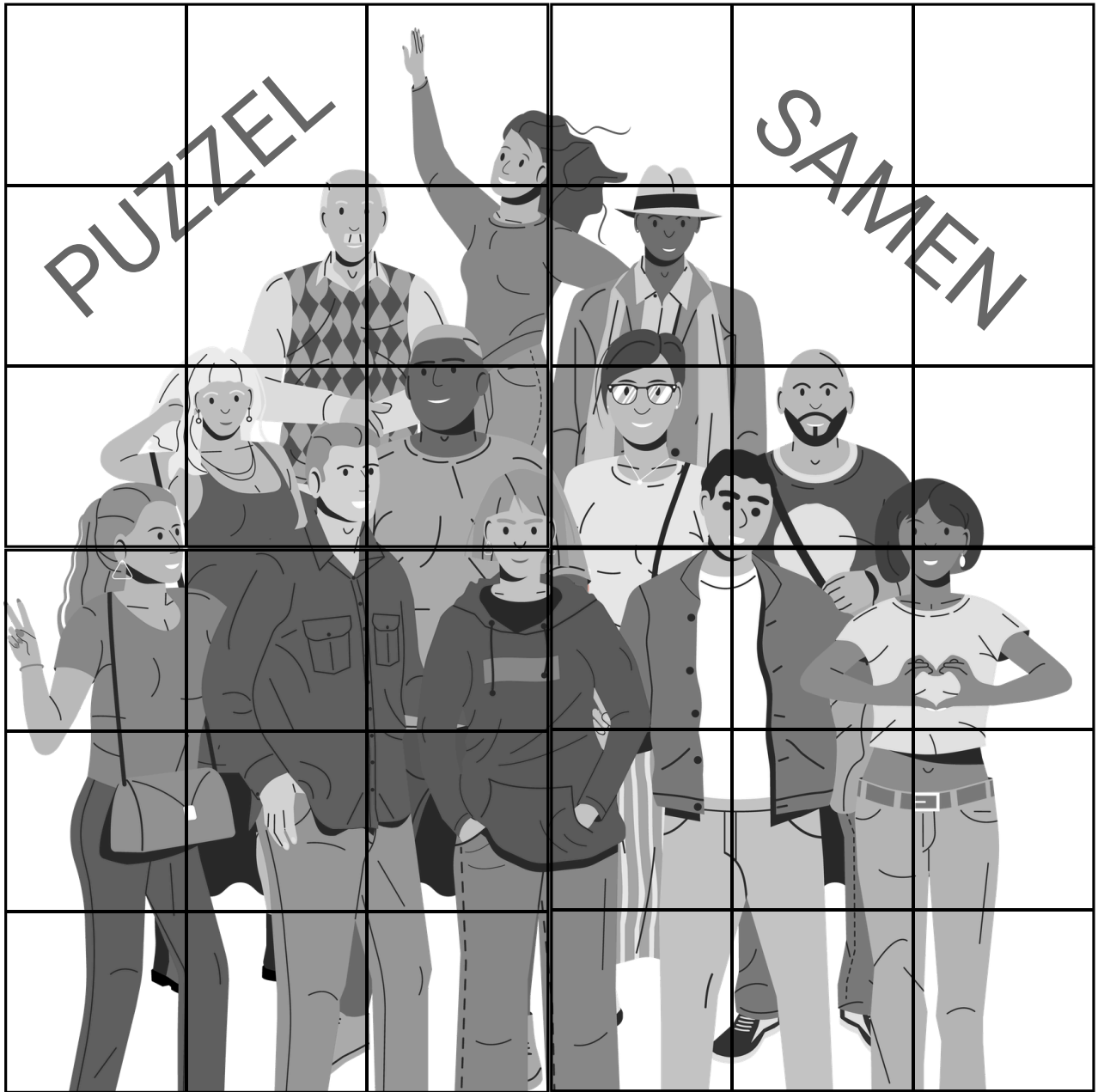
Als je nu kijkt naar één zo'n puzzelstukje (houd er één in je hand), dan stelt het niet zoveel voor. Misschien kun je niet eens zien wat de opdruk voor moet stellen. Dit is nu een klein vierkantje, maar de meeste puzzelstukjes zien er maar vreemd uit met hier een gat, daar een bult.

Zo kun je ook naar jezelf kijken. Wat stel ik eigenlijk voor? Hier kom ik van alles tekort, maar aan de andere kant heb ik weer veel teveel van dit of heb ik van die gekke dingen. En wat stel ik nou eigenlijk voor?

Maar als je de hele puzzel gaat bekijken, dan zie je dat het heel erg opvalt als dit ene stukje ontbreekt. Sterker nog, de hele puzzel is meteen niets meer waard en stelt niets meer voor. Wat de puzzel nodig heeft is precies dit ene stukje met deze gaten en deze bulten en deze opdruk.

Zo is het ook met ons mensen. Als we alleen naar onszelf kijken, dan zie je misschien niet zo goed wat het voor moet stellen en waar je toe dient. We hebben elkaar nodig en vullen elkaar aan! Pas samen met elkaar komen we allemaal tot ons recht. En... er kan er niet één van ons gemist worden.

📌 Knipblad Puzzel (werkvorm 2)

Werkvorm 3: Delen van het lichaam

Doelen

- De jongeren leren ontdekken waar ze goed in zijn en leren dit in een geheel te zien
- De jongeren leren dat de kerk één lichaam is, met verschillende onderdelen die allemaal belangrijk zijn

Materiaal

- Groot papier met lichaam op getekend
- post-its
- pennen
- Lijstje met vragen

Beschrijving activiteit

In het midden van de tafel ligt het grote papier met een lichaam erop getekend. De jongeren kunnen in groep nadenken over de verschillende delen van het lichaam en hun functie.

Daarna kunnen ze nadenken welke functie zij hebben binnen de kerk of hun jongerenwerking. Aan de hand van post-its kunnen ze elk hun functie of talent invullen en op het grote lichaam plakken.

Instructies

- Laat de jongeren in een cirkel gaan staan. Leg in het midden van de cirkel (op een tafel of op de grond) een groot papier met een lichaam erop getekend.
- Vraag de jongeren om met elkaar na te denken over de verschillende delen van het lichaam en hun functie. Dit kan door te vragen: Welke taken heeft elk deel? Wat zou er gebeuren als er een bepaald deel zou ontbreken?
- Laat hen daarna nadenken over hun eigen functie of talent binnen de kerk of hun jongerenwerking? Ze mogen dit gerust onderling met elkaar bespreken.
- Deze functies en talenten kunnen ze op een post-it schrijven en op het grote lichaam plakken op een voor hen passende plek.

Terugkoppeling

- Wat gebeurt er als een deel van het lichaam niet meewerkt?
- Hoe kunnen we elkaar ondersteunen in onze rol?

Werkvorm 4: I like

Doelen

- De jongeren ontdekken de kracht van complimenten
- De jongeren weten hoe zij echte complimenten kunnen geven

Materiaal

- Dobbelsteen
- Lijstje met vragen

Beschrijving activiteit

De jongeren staan in twee gelijke cirkels: een cirkel binnenin en een cirkel aan de buitenkant. De binnenste cirkel kijkt naar 'buiten de cirkel': vanuit het middelpunt van de cirkel zie je de ruggen van deze jongeren. De buitenste cirkel staat juist met de gezichten naar binnen gericht. Op die manier kijken de jongeren van de twee cirkels elkaar dus aan. Het is de bedoeling dat de jongeren die tegenover elkaar staan elkaar complimentjes geven aan de hand van het onderwerp dat de trainer aanreikt.

Om telkens andere duo's te vormen, gebruik je de dobbelsteen.

Als je 3 gooit, geef je bijvoorbeeld de binnenste cirkel de opdracht om 3 stappen naar rechts te gaan. Een volgende keer geef je juist de buitenste cirkel de opdracht om een aantal stappen naar rechts of links te gaan. Het aantal stappen is altijd gelijk aan het aantal ogen op de dobbelsteen.

Instructies

- Vertel de jongeren dat het de bedoeling is dat ze elkaar complimentjes gaan geven. Het onderwerp van de complimentjes wisselt per ronde:
 - Ronde 1. Compliment over het uiterlijk / kleding
 - Ronde 2. Compliment over wat iemand kan / vaardigheid
 - Ronde 3. Compliment over eigenschap / karakter
 - Ronde 4. Vertel wat jij zo leuk vindt aan de ander
- Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. Laat eerst de ene groep in een cirkel gaan staan en vraag hen daarna zich 180 graden te draaien, zodat de gezichten naar buiten staan.
- Vraag daarna de andere groep om er omheen te gaan staan, zodat ze de jongeren van de eerste groep aankijken.
- Geef de jongeren de opdracht om elkaar een compliment te geven. Gooi daarna de dobbelsteen, en vraag de binnenste of de buitenste cirkel om een aantal stappen te zetten. Daarna mogen de nieuwe duo's elkaar complimenten geven over het onderwerp dat dan aan de beurt is.

Terugkoppeling

- Vraag de jongeren wat voor complimenten ze hebben ontvangen. Gaan die vooral over dingen die ze goed kunnen of over wie ze zijn als persoon?
- Wie heeft er een compliment gehad waar hij of zij echt heel blij mee is? Uit welke ronde kwam die? Een echt compliment dat leuk is om te ontvangen, is een compliment dat iets zegt over wie iemand is of over zijn of haar karakter/eigenschappen.
- Door complimenten te ontvangen leer je jezelf beter kennen. Soms zien anderen positieve eigenschappen bij jou die je zelf nog niet had opgemerkt.
- Door complimenten aan anderen te geven help je anderen om zichzelf beter te leren kennen. En het geeft vaak een fijn gevoel een ander blij te maken.

Verdieping Vanuit de Bijbel

In de Bijbel staat een hele mooie metafoor over hoe iedereen uniek en waardevol is en deel uitmaakt van het geheel. In deze metafoor van het lichaam en de ledematen, waarin Paulus uitlegt dat de kerk één lichaam is, met verschillende onderdelen die allemaal belangrijk zijn, ligt de nadruk ook op hoe iedereen nodig is en hoe God iedereen een talent en bestemming heeft gegeven.

Gespreksvragen bij de Bijbel

1 Korinthiërs 12:12-27

“Want een lichaam is één geheel, maar bestaat wel uit verschillende lichaamsdelen. Al die lichaamsdelen vormen samen één lichaam. Zo is het ook met Christus. Want we zijn allemaal in één Geest ondergedompeld, zodat we samen één Lichaam werden. Het maakt niet uit of we Joden zijn of van een ander volk zijn. Het maakt ook niet uit of we slaven zijn of vrije mensen. We zijn allemaal vol van dezelfde Geest.

Een lichaam bestaat toch ook niet uit één lichaamsdeel, maar uit een groot aantal lichaamsdelen? Als één van de voeten zou zeggen: "Omdat ik geen hand ben, hoor ik niet bij het lichaam," heeft hij dan gelijk? En als een oor zou zeggen: "Omdat ik geen oog ben, hoor ik niet bij het lichaam," heeft het dan gelijk? Want hoe kan een lichaam horen als het alleen uit ogen zou bestaan? En hoe kan het ruiken als het alleen uit oren zou bestaan? Maar God heeft aan iedereen zijn eigen, speciale plaats in het Lichaam gegeven, daar waar Hij het wil. Als we met z'n allen één lichaamsdeel zouden zijn, dan zou er toch geen Lichaam zijn? Maar nu zijn er wel veel lichaamsdelen, maar is er maar één Lichaam.

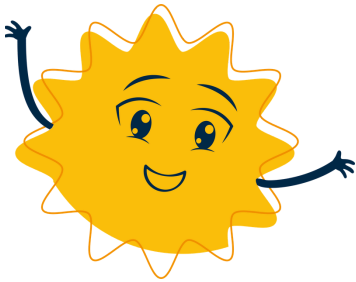
Een oog kan niet tegen een hand zeggen: "Ik heb jou niet nodig." En het hoofd kan niet tegen de voeten zeggen: "Ik heb jullie niet nodig." Nee, juist de delen van het lichaam die het meest kwetsbaar lijken, zijn het meest nodig. En de delen van het lichaam die we niet graag laten zien, kleden we juist mooi aan. De lichaamsdelen die niet geschikt zijn om getoond te worden, houden we bedekt. Maar de lichaamsdelen die we gewoon kunnen laten zien, hebben dat niet nodig.

En God heeft het Lichaam zó gemaakt, dat Hij aan de delen die onbelangrijk lijken een belangrijke taak heeft gegeven. Zo komt er geen verdeeldheid in het Lichaam en zorgen alle leden even goed voor elkaar. Als één lid verdriet heeft, leven alle anderen met hem mee. Als één lid wordt geprezen, genieten alle anderen daarvan mee. Jullie zijn dus samen het Lichaam van Christus. En ieder van jullie is een lichaamsdeel van dat Lichaam.”

→ Gespreksvragen (zie ook bijlage 1 op pagina 16 voor invulversie)

1. Wat denk jij dat Paulus bedoelt met “het lichaam van Christus”?
2. Waarom is het belangrijk dat alle delen van het lichaam samenwerken?
3. Paulus zegt: "Het oog kan niet tegen de hand zeggen: 'Ik heb jou niet nodig.'" Wat betekent dit voor hoe we met anderen in de kerk omgaan?
4. Heb je ooit het gevoel gehad dat jouw rol in een groep niet belangrijk was? Hoe kunnen we dat veranderen?
5. Wat zou er gebeuren als niemand in de kerk schoonmaakt, preekt, of zingt?
6. Hoe kunnen we elkaar helpen om onze talenten te ontdekken en te gebruiken?

⏪ Achteraf: Conclusie/doel

Samen

Terwijl ieder mens uniek en waardevol is, is een mens op zichzelf kwetsbaar en tot weinig in staat.

Een mens kan pas tot bloei komen in gemeenschap met anderen. Zoals een puzzel pas tot zijn recht komt wanneer alle stukjes op hun plek liggen, komt een samenleving pas tot bloei wanneer iedereen zijn of haar eigen plekje in kan nemen. Elk stukje, ieder mens, is daarbij onmisbaar.

Een stukje op zichzelf stelt weinig voor en dient geen nut. Maar alle stukjes bij elkaar vormen een prachtig geheel. Dus iedereen is belangrijk en iedereen is waardevol.

Twee valkuilen liggen hierbij op de loer.

- De ene is wanneer iemand zich belangrijker vindt dan de anderen en zich als het ware verheft boven de rest. Hiermee is het groepsproces uit balans en zullen er conflicten of wrijving optreden, waardoor niet langer iedereen tot zijn recht komt.
- De andere valkuil is wanneer iemand zich minder belangrijk dan de anderen acht. Ook dat ontwricht het geheel.

Bijlagen

Hieronder volgen de bijlagen die nodig zijn bij dit thema.

Bijlage 1: Bijbelse verdieping

Bijlage 1: Bijbelse verdieping 1 Korintiërs 12

Gespreksvragen

Wat denk jij dat Paulus bedoelt met “het lichaam van Christus”?

.....

Waarom is het belangrijk dat alle delen van het lichaam samenwerken?

.....

Paulus zegt: "Het oog kan niet tegen de hand zeggen: 'Ik heb jou niet nodig.'" Wat betekent dit voor hoe we met anderen in de kerk omgaan?

.....

Heb je ooit het gevoel gehad dat jouw rol in een groep niet belangrijk was? Hoe kunnen we dat veranderen?

.....

Wat zou er gebeuren als niemand in de kerk schoonmaakt, preekt, of zingt?

.....

Hoe kunnen we elkaar helpen om onze talenten te ontdekken en te gebruiken?

.....